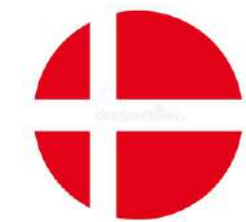

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CRITICAL thinking against fake n**EW**s

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1Η

Περιγράψτε τον όρο κριτική σκέψη με 3 λέξεις

1

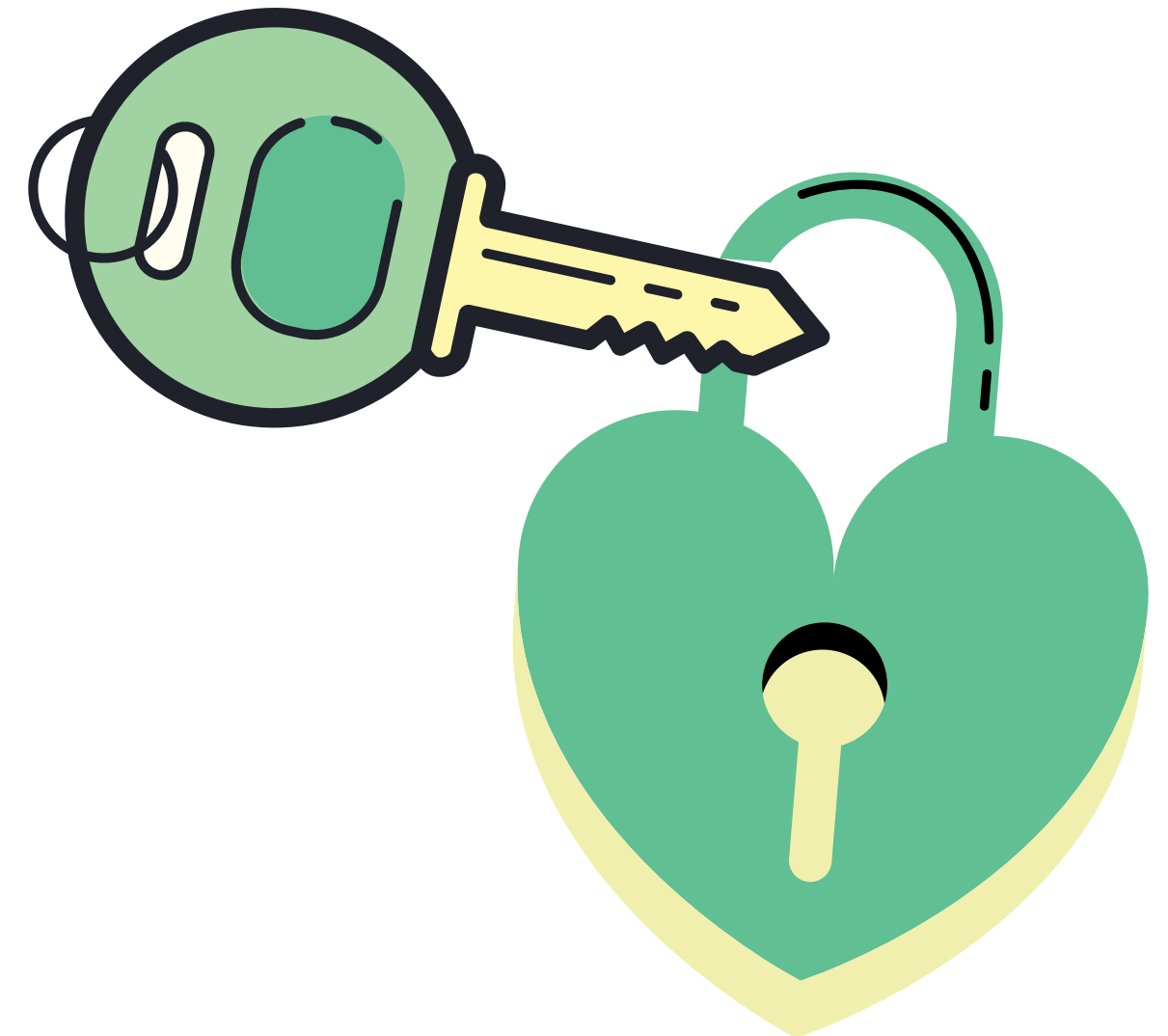

2

3

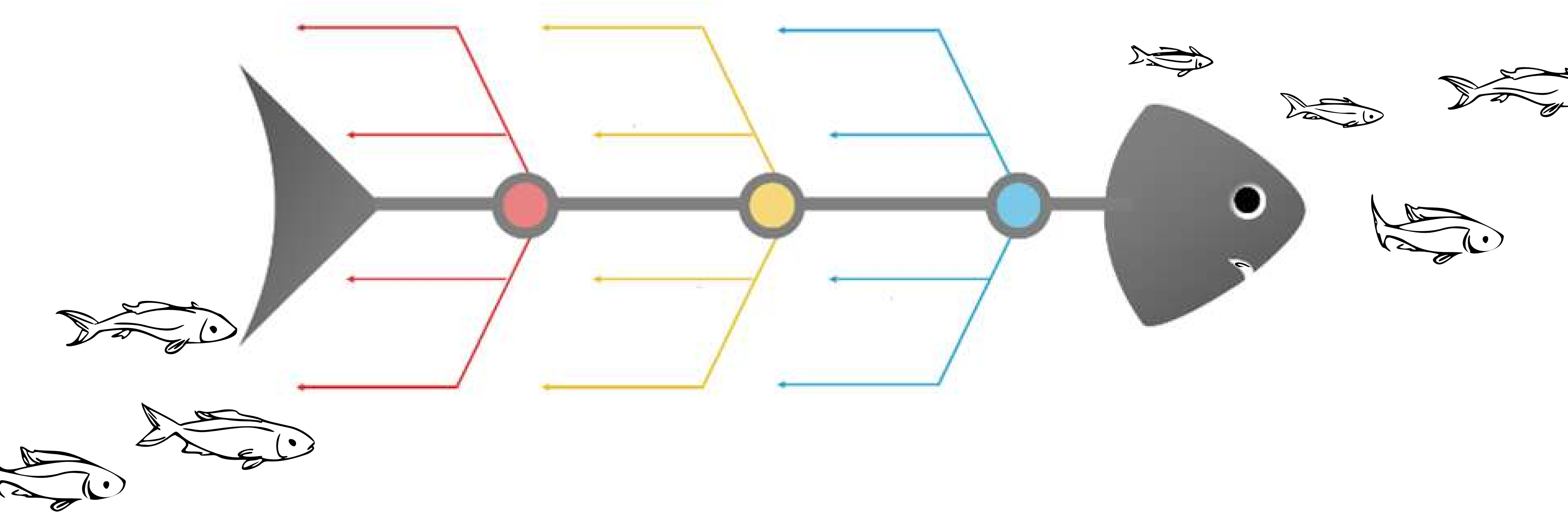

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2Η

Εξηγήστε τον όρο «ψευδείς ειδήσεις» μέσω της τεχνικής **Ψαροκόκαλο!**

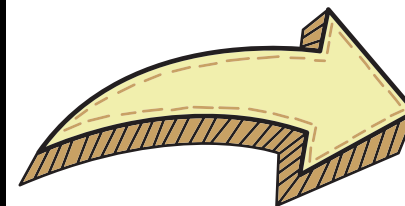
Γράψτε το θέμα στο κεφάλι του ψαριού (ψευδείς ειδήσεις) και τοποθετήστε τις εξηγήσεις σας στα κόκαλα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3Η

Ελέγξτε την αντίληψή σας
Πόσες πάσες κάνει η ομάδα με τα λευκά;

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7

Πατήστε για να δείτε το βίντεο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4Η

Είμαι δημοσιογράφος

Συχνά διαβάζουμε, ακούμε και παρακολουθούμε δημοσιογραφικά κείμενα χωρίς να ξέρουμε τι πρέπει να περιέχουν. Η άγνοια ορισμένων δημοσιογραφικών μορφών μπορεί να μας οδηγήσει σε ψευδή παρουσίαση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτές. Συμβαίνει στη διαδικασία λήψης ενός δημοσιογραφικού σχολίου, όπου η στάση του συγγραφέα το δέχεται ως είδηση, όχι ως ισχυρισμό του.

Γράψτε μια ιστορία χρησιμοποιώντας τις πέντε παρακάτω λέξεις μία φορά και απαντώντας επίσης στις πέντε βασικές ερωτήσεις

((Ποιος; Τι; Πότε; Πού; Πώς;))

Εμβόλια

Δεκέμβριος

Υπουργείο Υγείας

Προμητεύθηκε

Ήπιο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5Η

*This activity aims to give the participant guidance on how to distinguish **Opinions** from **Facts**.*

1. Η μητέρα μου είναι η καλύτερη μητέρα στον κόσμο.	Γνώμη / Γεγονός
2. Το διαμέρισμά σας είναι ένα μέτρο μεγαλύτερο από το δικό μου.	Γνώμη / Γεγονός
3. Δεν μπορώ να σας πω τη διεύθυνση email.	Γνώμη / Γεγονός
4. Η μουσική στα καφενεία παίζεται πολύ δυνατά.	Γνώμη / Γεγονός
5. Τα σκυλιά είναι καλύτερα κατοικίδια από τις χελώνες.	Γνώμη / Γεγονός
6. Το ογδόντα πέντε τοις εκατό όλων των περιπτώσεων καρκίνου του πνεύμονα στις Ηνωμένες Πολιτείες προκαλούνται από το κάπνισμα.	Γνώμη / Γεγονός
7. Υπάρχουν δύο κορεατικά κράτη στον κόσμο.	Γνώμη / Γεγονός

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6Η

Κριτική ανάγνωση – Αναγνωστική κατανόηση

Αυτή η δραστηριότητα έχει στόχο:
να αυξήσει τη συγκέντρωση κατά την αντίληψη ενός
συγκεκριμένου κειμένου και
να ενθαρρύνει την κατανόηση ενός κειμένου.

1. "Τδιαβσαπρσεκτικα"

Η πρόταση είναι

---

2. "Πρπναβλπμτανεακαθμρα".

Η πρόταση είναι

**Βρείτε τα
χαμένα
φωνήεντα?**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7Η

ΔΟΚΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

E1: Σύμφωνα με μια μελέτη στις Ηνωμένες Πολιτείες, ποια ηλικιακή ομάδα μοιράζεται τις πιο ψεύτικες ειδήσεις στο διαδίκτυο;

A: 10-20

B: 20-35

Γ: 35- 50

Δ: 60 +

E2: Πόσους ψευδείς ισχυρισμούς έχει κάνει ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ από την ορκωμοσία του (από τον Ιούλιο του 2020);

A: 47

B: 547

Γ: 2000

Δ: 20055

**Ψευδείς
ειδήσεις και
προπαγάνδα**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7Η

ΔΟΚΙΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

E3: Γιατί ο παγκόσμιος αστέρας του τένις Νόβακ Τζόκοβιτς πυροδότησε διαμάχη τον Απρίλιο του 2020;

A: Αρνήθηκε την ύπαρξη κλιματικής αλλαγής κατά τη διάρκεια μιας συνέντευξης

B: Μιλούσε δημόσια σε μια ανάρτηση στο Facebook Live κατά των υποχρεωτικών εμβολιασμών κατά του κορωνοϊού, εάν ξαναρχίσει ο διεθνής διαγωνισμός.

Γ: Έγραψε στο Twitter ότι το 5G προκάλεσε την πανδημία Covid-19.

E4: Πόσα κριτήρια χρησιμοποιεί η Google για να επιλέξει τα αποτελέσματα αναζήτησης στον ιστό;

A: 7

B: 57

Γ: 207

Δ: 2007

**Ψευδείς
ειδήσεις και
προπαγάνδα**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8Η

ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Η ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ?

Ένα κρουαζιερόπλοιο *Imperial* έμεινε στην κορυφή ενός λόφου μετά από ένα τσουνάμι στη Νότια Κορέα το 2007. Ο ιδιοκτήτης σχεδιάζει να σκάψει ένα κανάλι για να το ξαναβγάλει στη θάλασσα.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

Δέντρα κόπηκαν λόγω του 5G στην πόλη Aleksinac της Σερβίας.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8Η

ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Η ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ?

Αυτό το παιδί τραυματίστηκε από τη χρήση υπερβολικής βίας από την αστυνομία στην πόλη Νίκσιτς.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

Αυτός ο άνθρωπος προσπαθεί να πετάξει χρησιμοποιώντας τους δικούς του πυραύλους για να αποδείξει ότι η Γη είναι επίπεδη.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8Η

ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Η ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ?

Τα μαύρα αυτοκίνητα απαγορεύονται στο Τουρκμενιστάν.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

104χρονος τερματίζει μαραθώνιο.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8Η

ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Η ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ?

*Ο Hamad bin Isa Al Khalifa, ο εμίρης του Μπαχρέιν, έχει ένα ρομπότ ως
σωματοφύλακα.*

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

Μια υδάτινη δίνη άνοιξε στην Ισπανία το 2019.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8Η

ΑΛΗΘΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ Η ΨΕΥΔΕΙΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ?

Το βράδυ της 19ης Μαρτίου 2020, ελικόπτερα απολύμαναν το τοπίο ως μέρος ενός πρωτοκόλλου εξάλειψης της πανδημίας του κορωνοϊού στο Κοσσυφοπέδιο.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

Η Τουρκία στέλνει στρατεύματα στα σύνορα του Μαυροβουνίου για να προστατεύσει μουσουλμανικούς και βοσνιακούς πληθυσμούς.

A: Αληθής πληροφορία

B: Ψευδής Είδηση

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9Η

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ «ΑΣ ΦΤΙΑΞΟΥΜΕ ΤΗΝ ΨΕΥΔΗ ΕΙΔΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ»

Με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, υπάρχουν όλο και περισσότερες διαδεδομένες ψευδείς ειδήσεις που μας εμποδίζουν να έχουμε μια ρεαλιστική άποψη για τα τρέχοντα γεγονότα. Μερικές φορές, οι ψευδείς ειδήσεις στοχεύουν ακόμη και μια συγκεκριμένη ομάδα, η οποία πυροδοτεί φόβο και μίσος ή απλώς διαδίδει παρανοήσεις. Για να κατανοήσετε καλύτερα τον τρόπο δημιουργίας των ψευδών ειδήσεων, θα προσποιηθείτε ότι είστε χειριστής των πληροφοριών και θα δημιουργήσετε μια δική σας ψευδή είδηση.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Όταν οι άνθρωποι μιλούν για «ψευδείς πληροφορίες ή «ψευδείς ειδήσεις, αναφέρονται σε πληροφορίες που κατασκευάστηκαν ή παραποιήθηκαν και διαδόθηκαν σκόπιμα από άτομα, ακτιβιστές ή πολιτικούς αξιωματούχους με σκοπό τη χειραγώγηση του κοινού και τη μετατροπή τους στις ιδέες τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9Η

Χαρακτηριστικά μιας «καλής» ψευδούς είδησης:

Σευαίσθητο θέμα: Οι ψευδείς ειδήσεις συχνά διαδίδονται τόσο πολύ επειδή ασχολούνται με θέματα που είναι συγκλονιστικά, πολιτικά, συναισθηματικά, έκτακτα ή επικίνδυνα. Γενικά, οι ψευδείς ειδήσεις παίζουν με τους φόβους και τις προκαταλήψεις μας.

Καλά δομημένη: Οι πληροφορίες μπορεί να είναι ψευδείς, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν είναι καλά δομημένες και δεν βασίζονται σε (ψευτο-) επιχειρήματα.

Καλή επικεφαλίδα: Αυτό είναι πολύ σημαντικό επειδή η επικεφαλίδα είναι συνήθως αυτό που κάνει τους ανθρώπους να κάνουν κλικ ή να δουν το άρθρο ή τη δημοσίευση.

Καλά οπτικά στοιχεία: Ανεξάρτητα από το αν είναι αληθινά ή όχι, τα άρθρα και οι ειδήσεις είναι συνήθως πιο συναρπαστικές όταν συνοδεύονται από μια εικόνα, φωτογραφία ή βίντεο.

Δημοσίευση: Για να έχουν αποτέλεσμα τα ψευδείς ειδήσεις, πρέπει να δημοσιεύονται σε πολλά κοινωνικά δίκτυα (Twitter για πολιτικές ψευδείς ειδήσεις, Facebook για συγκλονιστικές ψευδείς ειδήσεις, Instagram για ψεύτικες φωτογραφίες και βίντεο κ.λπ.).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9Η

ΕΙΝΑΙ Η ΣΕΙΡΑ ΣΑΣ!

1: Επιλέξτε ένα πιασάρικο θέμα

Η επιλογή του θέματος θα έχει μεγάλη επιρροή στον αντίκτυπο της ανάρτησης ή του άρθρου σας. Είναι εντάξει να ξεκινήσετε με ένα γενικό θέμα και μετά να το περιορίσετε.

Παράδειγμα: υγεία =>; ιατρική =>; επιπτώσεις της ακτινοβολίας στο ανθρώπινο σώμα

2: Βρείτε έναν τίτλο που να τραβήξει την προσοχή

- Θα πρέπει να συνοψίζει την κύρια ιδέα και να προκαλεί την περιέργεια.

Παράδειγμα: «Γιατρός στην Κίνα αναβιώνει ασθενή με ακτίνες γάμμα»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9Η

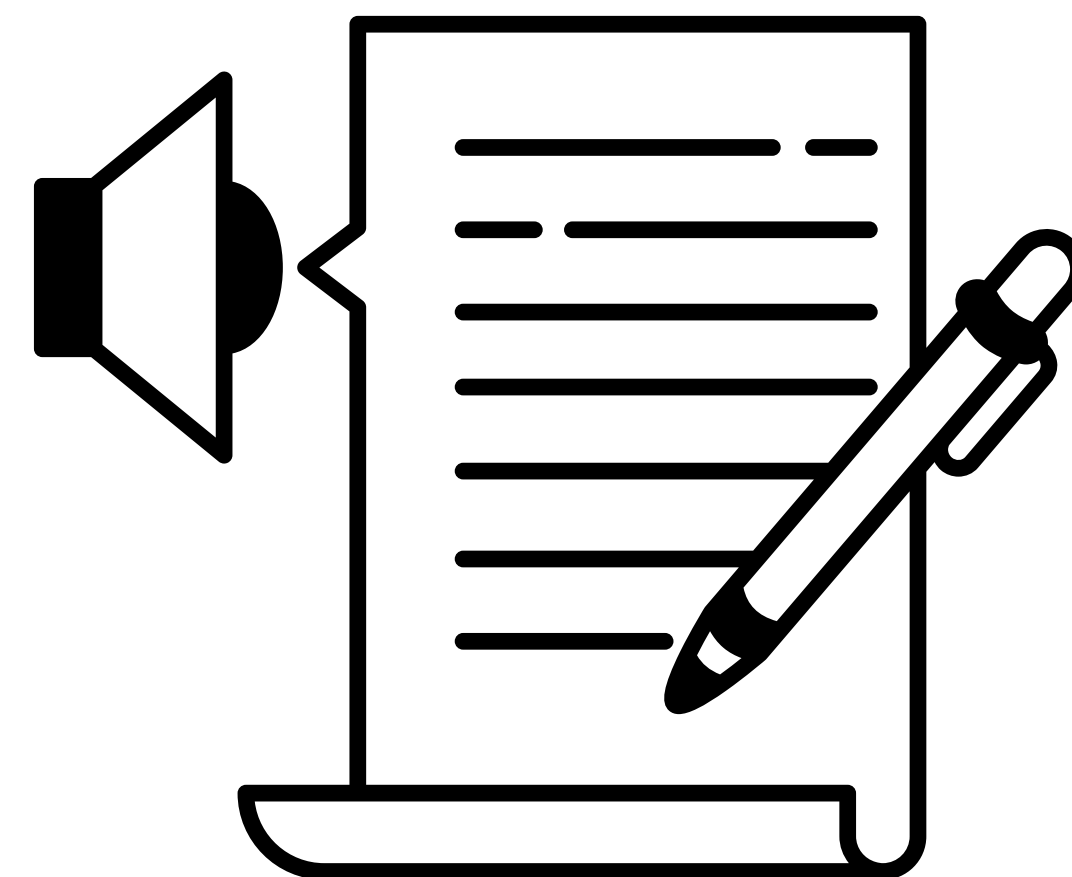
ΕΙΝΑΙ Η ΣΕΙΡΑ ΣΑΣ!

3: Καταγράψτε πολλά επιχειρήματα για να υποστηρίξετε/εμπλουτίσετε τις ψευδείς ειδήσεις σας.

Η καταγραφή των επιχειρημάτων σας θα σας βοηθήσει να γράψετε και να παράγετε τις ψευδείς ειδήσεις σας. Για να το κάνετε αυτό, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διαφορετικές τεχνικές χειραγώγησης πληροφοριών, όπως τη λήψη πληροφοριών ή ένα απόσπασμα εκτός πλαισίου, τη δημιουργία αναφοράς ψευδούς μάρτυρα ή τη δημιουργία συνδέσμων που δεν υπάρχουν μεταξύ πραγματικών γεγονότων.

Παράδειγμα:

1. Ορίστε τις ακτίνες γάμμα
2. Μπορεί να επανεκκινηθεί η καρδιά ενός ασθενούς σε καρδιακή ανακοπή
3. Οι ακτίνες γάμμα χρησιμοποιούνται στην ιατρική (ακτινοθεραπεία και ακτινοχειρουργική)
4. Βγάλτε ένα απόσπασμα εκτός πλαισίου
5. Επινοήστε μια ψεύτικη δήλωση από έναν γιατρό στην Κίνα
6. Και τα λοιπά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9Η

ΕΙΝΑΙ Η ΣΕΙΡΑ ΣΑΣ!

4: Γράψτε το ψεύτικο άρθρο σας

- Για να γράψετε το άρθρο, πρέπει να αναπτύξετε τα επιχειρήματα που σημειώσατε πριν. Όσον αφορά τον τρόπο γραφής, είναι καλύτερο να μιμηθείτε δημοσιογραφικά ή επιστημονικά άρθρα για να κάνετε το άρθρο σας με ψευδείς ειδήσεις να φαίνεται αξιόπιστο, αλλά μην ξεχνάτε ότι στόχος σας εξακολουθεί να είναι να πείσετε τους αναγνώστες.

5: Επιλέξτε μια οπτική

- Πρέπει να επιλέξετε μια εικόνα που δίνει την καλύτερη περίληψη των ψεύτικων ειδήσεων σας και δείχνει τα άτομα στην ιστορία

6: Συγκρίνετε τις ψευδείς ειδήσεις σας

- Τώρα που το κομμάτι σας ολοκληρώθηκε, μπορείτε να δείξετε στους φίλους σας πώς το κάνατε και να συγκρίνετε τα αποτελέσματά σας (ποιων οι ψευδείς ειδήσεις ήταν οι πιο αξιόπιστες; Οι πιο πρωτότυπες; Οι πιο αστείες; κ.λπ.). Μπορείτε ακόμη και να προσπαθήσετε να ξεγελάσετε τους φίλους σας, αλλά να είστε προσεκτικοί, πρέπει οπωσδήποτε να τους υπενθυμίσετε ότι αυτή είναι μια άσκηση που θα σας βοηθήσει να αναγνωρίσετε τεχνικές χειραγώγησης και να εντοπίσετε ψευδείς ειδήσεις. Εάν το κόλπο σας λειτουργεί, υπενθυμίστε στον εαυτό σας ότι χιλιάδες άλλοι άνθρωποι μπορεί να σας υποβάλλουν σε ψευδείς ειδήσεις κάθε μέρα και αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι φίλοι σας.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EYXHAPIZTO'YME!